

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžo/75/2015
Identifikačné číslo spisu: 8014200126
Dátum vydania rozhodnutia: 30.03.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8014200126.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: 1/ Patryk Zabawa - ARTIMA, IČO: 46 022 546, s miestom podnikania vo Svidníku, Centralna 632/7, 2/ I. X., bytom U. X/X, XX-XXX U., R., právne zastúpení JUDr. Dušanom Remetom, advokátom so sídlom v Prešove, Masarykova č. 2, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej zo dňa 4. decembra 2013, číslo: 52559-3/2013-BA, o odvolaní žalobcov a žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 5. augusta 2015, č.k. 16Scud/1/2014-29, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 5. augusta 2015, č.k. 16Scud/1/2014-29, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 5. augusta 2015, č.k. 16Scud/1/2014-29, zamietol žalobu žalobcu 1/, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej zo dňa 4. decembra 2013, číslo: 52559-3/2013-BA, vo vzťahu k žalobcovi 2/ zrušil rozhodnutie žalovanej zo dňa 4. decembra 2013, číslo: 52559-3/2013-BA v spojení s prvostupňovým rozhodnutím, č. 22839-31/2013-PO zo dňa 12. augusta 2013. Konanie o návrhu na prerušenie konania zastavil.

O trovách konania rozhodol vo vzťahu k žalobcovi 1/ tak, že ich náhradu mu nepriznal. Vo vzťahu k žalobkyni 2/ zaviazal žalovanú na ich náhradu v sume 226,53 eur v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia k rukám právneho zástupcu žalobcov.

Krajský súd po preskúmaní rozhodnutia správneho orgánu z dôvodov uvedených v žalobe vo vzťahu k žalobcovi 1/ dospel k záveru, že postup žalovanej bol v súlade so zákonom. Podľa názoru krajského súdu žalobca 1/ okrem nedodržania 60-dňovej lehoty na vydanie napadnutých rozhodnutí netvrdil žiadne porušenie jeho subjektívnych práv. Pri nedodržaní procesných lehôt však podľa názoru krajského súdu ide o procesné pochybenie, ktoré nemá vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí. Taktiež bol súd toho názoru, že nemohlo byť zasiahnuté do majetkovej sféry žalobcu 1/, keďže z ustanovenia § 145 ods. 1 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že Sociálna poisťovňa je povinná vrátiť poistné, ktoré bolo zaplatené bez právneho dôvodu.

Krajský súd bol tiež toho názoru, že pobočka žalovanej, ako aj žalovaná, boli oprávnené vykonať kontrolu vo vzťahu k reálnemu výkonu zamestnania zamestnancami žalobcu 1/.

Taktiež považoval krajský súd za nedôvodnú námietku žalobcu 1/, že bola porušená zásada dvojinštančnosti konania, lebo z obsahu predložených administratívnych spisov je nepochybné, že žalovaná nerozhodovala len na základe dôkazov, ktoré boli zistené pred vydaním prvostupňových rozhodnutí, pričom prvostupňové a odvolacie konanie tvoria jeden celok. Rozhodnutia žalovanej sú len podrobnejšie odôvodnené. Po preskúmaní napadnutých rozhodnutí v rozsahu a dôvodov uvedených v žalobe dospel krajský súd k záveru, že vo vzťahu k žalobcovi 1/ neboli subjektívne práva porušené, preto žalobu žalobcu 1/ ako nedôvodnú zamietol.

Vo vzťahu k žalobkyni 2/ krajský súd skúmal, či žaloba bola podaná včas. Z obsahu predloženého administratívneho spisu mal krajský súd za preukázané, že rozhodnutie žalovanej nebolo žalobkyni 2/ doručené do vlastných rúk, avšak mal za to, že pokiaľ sa žalobkyňa 2/ domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej z dôvodu porušenia svojich subjektívnych práv, krajský súd považoval za neúčelné a nehospodárne, aby ukladal žalovanej povinnosť toto rozhodnutie opätovne doručovať a jej žalobu považoval za včas podanú.

Z odôvodnenia rozhodnutia ďalej vyplynulo, že záver prvostupňového správneho orgánu, s ktorým sa stotožnila aj žalovaná, bol podľa názoru krajského súdu realizovaný na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, pretože z obsahu spisu ani z odôvodnení rozhodnutia nevyplynulo, akým spôsobom bolo preukázané, že žalobkyňa 2/ reálne činnosť zamestnanca nevykonávala, teda mal za to, že rozhodnutie nie je odôvodnené v súlade s ustanovením § 209 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Uviedol, že správne orgány sa dôsledne nevyrovnali ani s otázkou miesta podnikania žalobcu 1/. Ďalej uviedol, že v odôvodnení rozhodnutí absentuje dokazovanie vo vzťahu k reálnemu výkonu činnosti žalobkyne 2/ ako zamestnanca. Rovnako záver o tom, že vo vzťahu k žalobcovi 1/ ako zamestnávateľovi nebolo preukázané registrované sídlo alebo miesto podnikania považoval za predčasný.

Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu ďalej vyplynulo, že právny zástupca žalobcov na pojednávaní konanom dňa 5. augusta 2015 zobral návrh na prerušenie konania späť, preto súd konanie o návrhu na prerušenie konania zastavil.

2.

Prvostupňový rozsudok včas napadli odvolaním žalobcovia. Žalobca 1/ proti I. a IV. výroku, žalobkyňa 2/ proti V. výroku rozsudku a navrhli, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu zmenil tak, že žalobe žalobcu 1/ v celom rozsahu vyhovie a zruší napadnuté rozhodnutie žalovanej v spojení s rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa a prisúdi každému zo žalobcov náhradu trov prvostupňového konania vo výške 362,38 eur (každý zo žalobcov) a odvolacieho konania vo výške 148,22 eur (žalobca 1/), vo výške 78,30 eur (žalobca 2/). Namietali, že prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam dotýkajúcim sa zákonnosti napadnutých rozhodnutí žalovanej a jej pobočiek, ako aj postupu im predchádzajúceho a jeho rozhodnutia vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia vecí a procesných súvislostí.

Žalobca 1/ namietal porušenie práva na spravodlivý proces, práva na dodržanie zásad správneho konania, práva vlastniť majetok, práva na podnikanie za rovnakých podmienok ako domáce subjekty a práva na dosahovanie zisku vlastnou činnosťou.

Žalobca 1/ uviedol, že v dôsledku rozhodnutia žalovanej má značné ťažkosti s udrжанím doterajších zamestnancov a náborom nových zamestnancov a pri znižujúcom sa počte zamestnancov nie je schopný dodržať zmluvné podmienky dohodnuté s obchodnými partnermi. Nesúhlasil so záverom prvostupňového súdu, že postupom žalovanej nedošlo k porušeniu princípu dvojinštančnosti správneho konania. Rozhodnutie žalovanej považoval za nepreskúmateľné a v celom rozsahu za arbitrárne.

Žalovaná sa podľa mienky odvolateľa nevysporiadala s argumentáciou žalobcu 1/ a odvolanie zamietla z dôvodov a skutočností, ktoré boli po prvýkrát oznámené až žalovanou v jej rozhodnutí. V tomto smere malo byť žalobcovi odňaté jeho subjektívne právo brániť sa proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy. Týmito novými dôkazmi a skutočnosťami mali byť predovšetkým argumenty žalovanej súvisiace s nepreukázaním registrovaného miesta podnikania zamestnávateľa, ku ktorým sa žalobca 1/ nemal možnosť vyjadriť, nakoľko boli po prvýkrát spomenuté až v druhostupňovom rozhodnutí.

Žalobca 1/ ďalej namietal, že do kompetencie žalovanej nepatrí uskutočňovanie kontroly týkajúcej sa reálneho výkonu činnosti zamestnancov. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie žalovanej č. 7942-3/2014 zo dňa 29. januára 2014, kde žalovaná jednoznačne skonštatovala, že nie je oprávnená vstupovať do pracovnoprávných vzťahov a výkon činnosti zamestnancov je oprávnený kontrolovať len inšpektorát práce, ktorého kontrolné zistenia sú pre ňu záväzné.

Žalobca 1/ ďalej dôvodil, že primárnou pracovnou náplňou zamestnancov žalobcu 1/ bol roznos letákov, ktoré si zamestnanci preberali v externej spoločnosti vo Svidníku. Podľa špecifických podmienok jednotlivých zákaziek žalobca 1/ následne kontaktoval zamestnancov a poveril ich roznášaním letákov na vybraných lokalitách. Z preberania a distribúcie letákov má zamestnávateľ vyhotovené fotografické záznamy, roznášanie kontrolujú iní zamestnanci a zamestnancom sa vedú dochádzkové listy, čo jednoznačne preukazuje reálny výkon činnosti na území Slovenskej republiky.

Žalobca 1/ namietal aj spôsob výkonu kontroly, nakoľko z rozhodnutia žalovanej vyplýva, že práve na základe vykonaných kontrol u žalobcu 1/ dospela žalovaná k tomu, že žalobca 1/ nespĺňa podmienku reálneho výkonu činnosti. Žalobca 1/ pritom organizačnej zložke žalovanej predložil všetky podklady, ktoré si kontrolóri vyžiadali. Žalovaná si nevyžiadala ďalšie doklady, nepristúpila k osobnému výsluchu zamestnancov a ani inému spôsobu preverenia tvrdení žalobcu 1/. Okrem toho pravidelne daňovému úradu odovzdáva štvrt'ročné súhrnné výkazy a každý rok podáva aj daňové priznanie na daň z príjmu, z ktorých vyplýva nielen to, že žalobca 1/ reálne vykonáva činnosť, ale aj rozsah a obsah tejto činnosti, čo môže len prostredníctvom svojich zamestnancov. Poukázal tiež na to, že pri kontrolách žalobca 1/ predložil tzv. reporty (správy) - dochádzky jednotlivých zamestnancov do práce. Pokiaľ ide o nepreukázanie reálneho výkonu činnosti, nie je možné zo samotnej okolnosti nezastihnutia zamestnávateľa alebo zamestnanca v mieste podnikania v čase výkonu kontroly vyvodit' záver, že u žalobcu 1/ nebol preukázaný reálny výkon práce jeho zamestnancov na území Slovenskej republiky; v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie žalovanej z 28. júna 2012, č. 8519-5/2012-BA, v ktorom táto vyslovila totožný názor.

Žalobca 1/ mal za to, že súd prvého stupňa sa nevysporiadal s ďalšími argumentmi uvedenými v žalobe, najmä s porušením princípu rovnakého zaobchádzania. Ďalej namietol, že došlo k neprípustnej retroaktivite v rozhodnutiach žalovanej. Aj podľa praktickej príručky, na ktorú sa žalovaná odvoláva, prípadné zistenia zakladajúce zmenu uplatniteľnej legislatívy sa aplikujú až od momentu zistenia, nie spätne.

Žalobkyňa 2/ svojím odvolaním napadla výrok o náhrade trov konania, pričom vo vzťahu k vyčísleným trovám konania poukázala na to, že sa v celom rozsahu počas prvostupňového konania odvolávala na jednotlivé skutočnosti uvedené v podanej žalobe a táto bola podaná v jej prospech. Iba z dôvodu hospodárnosti konania nepodala žalobkyňa 2/ samostatnú žalobu, ale pridžala sa skutočností, ktoré uviedol v žalobe jej zamestnávateľ žalobca 1/. Vzhľadom na to vyjadrila presvedčenie, že jej mala byť správne priznaná náhrada trov prvostupňového konania vo výške 362,38 eur aj za úkon právnej služby - spísanie žaloby bez akéhokoľvek krátenia. Spôsob vstupu žalobkyne 2/ do konania je irelevantný a nemôže byť dôvodom na nepriznanie trov právneho zastúpenia za právny úkon - spísanie žaloby, ak bola podaná aj v prospech žalobcu 2/ a tento na jej podklade uplatňoval všetky svoje práva. Zároveň si žalobcovia pre prípad zmeny napadnutého rozsudku odvolacím súdom uplatnili každý nárok na náhradu trov prvostupňového aj odvolacieho konania.

Prvostupňový rozsudok vo vzťahu k žalobe žalobkyne 2/ včas napadla odvolaním žalovaná a navrhla, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu v dotknutej časti zmenil tak, že žalobu žalobkyne 2/ o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. 52559-3/2013-BA zo dňa 4. decembra 2013 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím č.22839-31/2013-PO zo dňa 12. augusta 2013, zamietla.

Žalovaná sa nestotožnila s názorom krajského súdu a i naďalej zotrvala na svojom právnom názore, že napadnuté rozhodnutia boli vydané na základe dostatočne zisteného skutkového stavu veci a po zhodnotení všetkých relevantných dôkazov. Pred vydaním prvostupňového rozhodnutia boli vykonané kontroly zamerané na preverenie reálneho výkonu činnosti zamestnancov žalobcu 1/ na území Slovenskej republiky, pričom žalovaná zotrvala na svojom názore, že sa nepodarilo preukázať reálny výkon činnosti zamestnancov žalobcu 1/ na území SR, ani splnenie podmienok na určenie registrovaného sídla alebo miesta podnikania. Taktiež poukázala na to, že nemožno akceptovať vznik, resp. zánik poistenia zamestnancov žalobcu 1/ podľa slovenskej legislatívy, ak nebol preukázaný reálny výkon činnosti dotknutých zamestnancov. Poukazovaním na článok 3 ods. 2 nariadenia (ES) č. 987/2009 zo dňa 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, podľa ktorého od osôb na ktoré sa uplatňuje nariadenie (ES) č. 883/2004 sa vyžaduje, aby dotknutým inštitúciám postúpili informácie, dokumenty alebo podporné doklady, ktoré sú potrebné na posúdenie ich situácie alebo situácie ich rodín, na určenie alebo zachovanie práv a povinností a na určenie uplatniteľných právnych predpisov a ich povinností, ktoré z nich vyplývajú, dospela k záveru, že dôkazne bremeno leží nielen na Sociálnej poisťovni, ale aj na žalobcoch 1/ a 2/ a túto povinnosť, ktorá im z vykonávacieho nariadenia vyplýva, si riadne nesplnili. Zároveň poukázaním na článok 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia uviedla, že ak existuje neistota vo veci určenia uplatniteľných právnych predpisov, určia sa predpisy uplatniteľné na dotknutú osobu vzájomnou dohodou a so zreteľom na článok 13 základného nariadenia a príslušné ustanovenia článku 14 vykonávacieho nariadenia.

V súlade s článkom 76 (4) základného nariadenia žalovaná vo vzťahu k žalobcovi 1/ informovala poľskú inštitúciu sociálneho zabezpečenia ZUS T., listom č. 36968-2/2013-BA, zo dňa 25. júla 2013, že v prípade zamestnávateľov, medzi ktorými je uvedený aj žalobca 1/, sa jedná o firmy, ktorých zamestnanci reálne nevykonávajú činnosť na území Slovenskej republiky. R. inštitúcia sociálneho zabezpečenia ZUS T. listom č. 992900/502/32/2013 zo dňa 10. októbra 2013 tieto skutočnosti akceptovala.

Žalovaná taktiež zdôraznila, že v zmysle ustanovenia § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení sa rozhodnutia vo veci zániku sociálneho poistenia nedoručujú do vlastných rúk, postačuje doručiť rozhodnutia doporučené, preto mal krajský súd posudzovať včasnosť podania žalôb, t.j., či žaloby boli podané v lehote do dvoch mesiacov od doručenia napadnutého rozhodnutia aj voči žalobcovi 2/.

V závere odvolania žalovaná namietala aj pripustenie vstupu žalobcu 2/ do konania podľa ustanovenia § 92 ods. 1 OSP uznesením krajského súdu sp.zn. 16Scud/1/2014-22 zo dňa 29. júna 2015. Ustanovenie § 92 ods. 1 OSP sa používa iba v sporovom konaní, čo nie je prípad v danej veci. Jednalo sa o správne konanie (nesporové), v ktorom sa rozhodovalo o zániku sociálneho poistenia. Žalovaná mala za to, že vstúpenie žalobkyne 2/ do konania slúži na odstránenie nedostatku vecnej legitímácie, ktorá existuje od počiatku konania. Vyjadrila názor, že pokiaľ sa žalobkyňa 2/ cítila byť dotknutá na svojich právach vydaním napadnutého rozhodnutia správneho orgánu bola oprávnená podať žalobu a pokiaľ si toto právo neuplatnila, mala žalovaná za to, že nebola dotknutá na svojich subjektívnych právach, pretože tieto formou žaloby na súde nehájila.

4.

Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaná navrhla rozsudok Krajského súdu v Prešove v časti týkajúcej sa žalobcu 1/ potvrdiť a v časti týkajúcej sa žalobcu 2/ zmeniť tak, že žaloba sa zamietla. Uviedla, že Sociálna poisťovňa vykonala a naďalej vykonáva kontroly reálneho výkonu činnosti zamestnancov, ktorí

majú bydlisko v R. republike a ktorých zamestnávateľ má sídlo na území Slovenskej republiky, na základe podnetu ZUS T. a z dôvodu pretrvávajúceho trendu narastajúceho počtu „registrovaných poľských zamestnávateľov“ vzbudzujúceho podozrenie zo zneužívania systému verejného zdravotného poistenia, ktoré avizovala najmä ZP Dôvera a Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Len v prípadoch, kde sa nepreukáže reálny výkon činnosti dotknutého zamestnanca, rozhoduje Sociálna poisťovňa o tom, že zamestnancovi nevzniklo, resp. zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy. V prípade, ak Sociálna poisťovňa už vystavila zamestnancom žalobcu 1/ formulár E101 SK/PD A1, títo zamestnanci podliehajú slovenskej legislatíve až do dňa platnosti formulárov. Ak ide o zamestnancov, ktorým doteraz nebol vystavený formulár PD A1 o určení uplatniteľnej legislatívy a na základe kontrol nebol preukázaný reálny výkon činnosti zamestnancov na území Slovenskej republiky a splnenie podmienok registrovaného sídla zamestnávateľa, Sociálna poisťovňa rozhoduje o tom, že dotknutému zamestnancovi povinné sociálne poistenie na území Slovenskej republiky nevzniklo. O uvedených skutočnostiach bola informovaná centrála poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia ZUS vo T. listom z 25. júla 2013, č. 36968-2/2013-BA, na ktorý žalobca 1/ v odvolaní poukazuje. R. inštitúcia sociálneho zabezpečenia ZUS T. listom z 10. októbra 2013, č. 992900/502/32/2013, tieto skutočnosti akceptovala. V tejto súvislosti žalovaná uviedla, že pobočky Sociálnej poisťovne postupujú podľa uvedených postupov vo vzťahu ku všetkým zamestnancom bez rozdielu národnosti či štátnej príslušnosti, preto nie je opodstatnené tvrdenie žalobcu 1/ o porušení princípu rovnakého zaobchádzania. Sociálna poisťovňa ďalej poukázala, že nezasahuje do majetkových práv žalobcu 1/, keďže nerozhoduje o odvodovej povinnosti, ale o zániku sociálneho poistenia jeho zamestnancov podľa slovenskej legislatívy, čo má za následok, že za týchto zamestnancov nebol povinný platiť poisťné na sociálne poistenie.

Žalovaná uviedla, že žalobcovi takisto nebráni využívať právo na podnikanie a dosahovanie zisku. Na preukázanie reálneho výkonu činnosti zamestnancov nepostačuje len formálnym spôsobom deklarovať podnikanie, napr. obchodnými, pracovnými zmluvami, dochádzkami zamestnancov. Sociálna poisťovňa vychádza aj z dohodnutých mzdových podmienok. Dochádzať z R. republiky do rôznych miest Slovenskej republiky, odpracovať pár hodín denne sa javí ako neefektívne, t.j. je predpoklad, že výdavky významným spôsobom presahujú príjmy. Uvedené potom vyvoláva podozrenie z obchádzania právnych predpisov R. republiky. Ako inštitúcia zodpovedná za riadne uplatňovanie koordinačných nariadení zastáva názor, že pri posudzovaní žiadostí je Sociálna poisťovňa povinná preskúmať aj charakter činnosti danej spoločnosti, pretože ak sa jedná o čisto prevádzkovú činnosť spoločnosti, nie sú splnené podmienky uvedené v hlave II základného nariadenia. Žalovaná poukázala na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 4. októbra 2012 vo veci C-115/11, z ktorého vyplýva, že inštitúcia vystavujúca osvedčenie E 101 (korešpondujúce s osvedčením PD A1) je povinná vykonať riadne posúdenie skutkových okolností relevantných na uplatnenie pravidiel pre posudzovanie uplatniteľnej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia a v dôsledku toho zaručiť správnosť informácií, ktoré figurujú v tomto osvedčení.

Žalovaná ďalej uviedla, že daňové úrady neurčujú uplatniteľnú legislatívu, a preto stanovisko daňového úradu by v tomto smere bolo právne irelevantné. Daňové úrady pri plnení daňovej povinnosti daňovníka neskúmajú reálny výkon činnosti, ale len správnosť odvedenej dane na základe predložených dokladov.

Ďalej žalovaná poukázala na skutočnosť, že je oprávnená kontrolovať splnenie podmienok na určenie uplatniteľnej legislatívy v súlade s koordinačnými nariadeniami, ktoré upravujú oblasť sociálneho zabezpečenia. K námietke, ktorou žalobca 1/ poukazoval na rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredia z 28. júna 2012, č. 8519-5/2012-BA, uviedla, že ide o jediné rozhodnutie v skutkovo a právne obdobnej veci, ktorým bolo zrušené rozhodnutie prvostupňového orgánu. Sociálna poisťovňa však prehodnotila svoj právny názor a následne vo všetkých obdobných prípadoch postupovala tak, že rozhodnutia prvostupňových správnych orgánov potvrdila.

Žalovaná taktiež namietala trovy, ktoré si žalobcovia 1/, 2/ vyčísľili v odvolaní zo dňa 18. septembra 2015.

5.

Vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovanej sa žalobcovia nestotožnili s argumentáciou žalovanej a poukázali na skutočnosti uvedené v žalobe a explicitne vyjadrený právny názor prvostupňového súdu v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, podľa ktorého predmetný názor žalovanej a jej organizačnej zložky bol prijatý na podklade nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, nakoľko z obsahu administratívneho spisu nevyplynulo, akým konkrétnym spôsobom bolo v správnom konaní preukázané, že zamestnanci žalobcu 1/ reálne činnosť na Slovensku nevykonávajú. Právny názor žalovanej je predčasný a zistenie skutkového stavu veci v správnom konaní bolo nedostatočné. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhli odvolaním napadnuté rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne potvrdiť a prisúdiť im náhradu trov konania.

6.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP v spojení s § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie alebo zmenu.

Prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 12. augusta 2013, číslo: 22839-31/2013-PO, Sociálna poisťovňa, pobočka Prešov rozhodla, že pani I. X., nar. X. G. XXXX, nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi zamestnávateľa Patryk Zabawa - ARTIMA od 01.10.2011 do 31.05.2013 podľa slovenskej legislatívy. Žalovaná rozhodnutím zo dňa 4. decembra 2013, číslo: 52559-3/2013-BA, toto rozhodnutie potvrdila a odvolanie zamestnávateľa (žalobcu 1/) a zamestnanca (žalobcu 2/) zamietla.

Podľa § 250 ods. 1 OSP, účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

Krajský súd v Prešove svojim uznesením zo dňa 31. marca 2015, č.k. 16Scud/1/2014-16 pribral do konania I. X. ako účastníčku konania vo veci 16Scud/1/2014 a to s poukazom na ustanovenie § 250 ods. 1 OSP, nakoľko zrušením žalobou napadnutého rozhodnutia by mohli byť dotknuté práva a povinnosti účastníčky správneho konania I. X.. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 18. mája 2015.

I. X., bola ako zamestnankyňa žalobcu 1/ účastníčkou správneho konania, pričom je celkom zrejmé, že zrušenie napadnutých rozhodnutí sa bude týkať jej práv a povinností, keďže predmetom rozhodnutia bola otázka, či jej vzniklo povinné sociálne poistenie podľa slovenskej legislatívy. Od vzniku a trvania povinného sociálneho poistenia sa potom odvíja celý rad práv v oblasti nemocenského, dôchodkového poistenia, poistenia v nezamestnanosti, napr. právo na dávky v nezamestnanosti, nemocenské, resp. dôchodkové dávky. Zrušením napadnutého rozhodnutia by teda mohli byť dotknuté jej práva.

Krajský súd v Prešove svojim uznesením zo dňa 29. júna 2015, č.k. 16Scud/1/2014-22, pripustil vstup I. X. do konania na strane žalobcu a to poukazom na ust. § 92 ods. 1 OSP.

Pokiaľ krajský súd pripustil vstup osoby I. X., do konania na strane žalobcu podľa tretej časti OSP (§ 92 ods. 1 OSP), nepostupoval v súlade so zákonom, lebo v správnom súdnictve je vylúčené rozhodovanie podľa § 92 ods. 1 OSP, keďže druhá hlava piata časť Občianskeho súdneho poriadku obsahuje osobitné ustanovenia o účastníctve (§ 250 OSP). V správnom súdnictve sa vo všeobecnosti účastníci určujú podľa druhej definície účastníkov konania, a teda účastníkom v správnom súdnictve je ten, ktorého za účastníka označuje zákon. Z povahy veci v danom prípade je preto vylúčené prístupenie osoby do konania, či už na strane žalobcu, alebo na strane žalovaného, podľa § 92 ods. 1 OSP. Krajský

súd v Prešove rozhodujúci podľa druhej hlavy piatej časti OSP preto nemal právomoc rozhodovať podľa § 92 ods. 1 OSP, a na jeho uznesenie zo dňa 29. júna 2015, č.k. 16Scud/1/2014-22 o pribratí do konania účastníka správneho konania podľa § 92 ods. 1 OSP I. X., nie je možné z dôvodu nezákonnosti takeého rozhodnutia prihliadať. Návrh zo dňa 15. júna 2015 na vstup I. X. na žalujúcej strane mal krajský súd z týchto istých dôvodov zamietnuť a ďalej v konaní postupovať na základe právoplatného uznesenia zo dňa 31. marca 2015, č.k. 16Scud/1/2014-16.

Pre úplnosť najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že I. X., disponovala samostatným právom podať žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej. Aj keď samostatne žalobu nepodala, zostáva jej zachované právo byť účastníkom konania podľa § 250 ods. 1 druhej vety OSP.

Najvyšší súd preto dospel k záveru, že ak krajský súd nepostupoval v konaní s pani I. X., ako pribratou účastníčkou podľa § 250 ods. 1 veta druhá OSP, postupoval v rozpore so zákonom a svojím postupom jej odňal možnosť konať zákonným spôsobom pred súdom. Odvolací súd preto rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 492 ods. 2 SSP a § 250ja ods. 3 veta druhá OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 OSP.

V ďalšom konaní krajský súd rozhodne o návrhu na vstup účastníka konania zo dňa 12. júna 2015 v naznačenom smere a v ďalšom bude konať s I. X. ako účastníčkou konania na základe právoplatného uznesenia zo dňa 31. marca 2015, č.k. 16Scud/1/2014-16, vec znovu prejedná v rozsahu žalobných námietok a opätovne vo veci samej rozhodne. V novom rozhodnutí vo veci znovu rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho. Bude pritom potrebné prihliadnuť aj na zmeny procesných noriem od 1. júla 2016 v súvislosti s nadobudnutím účinnosti Správneho súdneho poriadku.

Najvyšší súd v danej súvislosti súčasne poukazuje na to, že napriek apelačnému opravnému systému, ktorý sa v správnom súdnictve v Slovenskej republike v zmysle príslušnej právnej úpravy v zásade uplatňuje, primárne preskúmava zákonnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu krajský súd ako súd prvého stupňa. Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho je preskúmať vecnú správnosť prvostupňových rozhodnutí a nie nahrádzať prieskumnú činnosť súdu prvého stupňa vrátane odôvodňovania rozhodnutia.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.